

МЕДИА МОНИТОРИНГ

15 СЕПТЕМВРИ 2026 г.

Член на:

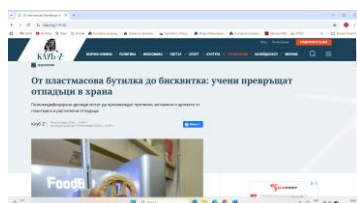

Източник: [Клуб Z](https://clubz.bg/179392)

Заглавие: От пластмасова бутилка до бисквитка: учени превръщат отпадъци в храна

Генномодифицирани дрожди могат да произвеждат протеини, витамини и аромати от пластмаса и растителни отпадъци

Линк: <https://clubz.bg/179392>

Текст: Пластмасова бутилка едва ли е първото нещо, за което човек би помислил като суровина за бисквитки. Учени от Southern Illinois University (SIU) Carbondale обаче разработват технология, която превръща молекули от пластмасови и земеделски отпадъци в съставки за храна.

Идеята е сравнително проста: пластмасата и храната съдържат въглерод. Ако молекулите в отпадъка бъдат разградени до подходящи по-малки съединения, микроорганизми могат да използват този въглерод като суровина и да изградят от него нещо съвсем различно.

"Опитвахме се да разработим технологии за преработване на пластмаса в по-ценни продукти. Помислихме си - защо да не правим храна? Защото пластмасата е въглерод и храната е въглерод", обяснява ръководителят на изследването доц. Лахиру Джаякоди.

Екипът работи с PET - пластмасата, от която се произвеждат много бутилки за вода и безалкохолни напитки, както и със стъбла, листа и други земеделски остатъци.

Първо отпадъците се обработват с вода и кислород при висока температура и налягане. Така устойчивите материали се разбиват на по-малки молекули, които микроорганизмите вече могат да използват.

След това идват дрождите.

Микроскопични фабрики за храна

Учените генетично променят няколко вида дрожди, включително обикновената хлебна мая, така че вместо просто да ферментират захари, те да превръщат получените от отпадъците вещества в протеини, мазнини, витамини и ароматни съединения.

Подобен принцип отдавна се използва в биотехнологиите - например за производство на човешки инсулин чрез генетично модифицирани микроорганизми.

"Микробите са много умни. Затова използваме техните способности, за да решаваме проблемите, които сами сме създали", казва Джаякоди.

Екипът вече е програмирал хлебни дрожди да произвеждат аромат на ванилия от растителна биомаса. Друг вид дрожди може да използва етиленгликол, получен при разграждането на PET, за производството на бета-каротин - вещество, което човешкият организъм може да превърне във витамин А.

И накрая - бисквитка

Получените чрез дрождите вещества се смесват с фибри, нишесте и подсладител, след което сместа се оформя с 3D принтер. Резултатът са богати на протеини бисквитки, наречени μ Bites - "микрохапки".

Според наличните до момента данни продуктът е безопасен за консумация, но учените все още чакат институционално разрешение за официални дегустации.

Технологията първоначално е разработвана като част от проект на NASA за производство на храна при бъдещи далечни космически мисии. При пътуване до Марс например доставките на храна от Земята са скъпи и трудни, докато отпадъците неизбежно се натрупват.

Затова възможността те да бъдат превърнати в храна е особено привлекателна.

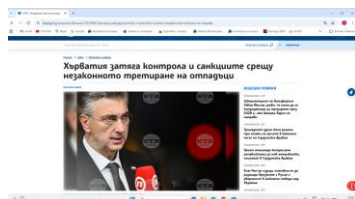
Изследователите виждат приложение и на Земята - при бедствия, на места с ограничени хранителни доставки или в други изолирани среди. Следващата им цел е микроорганизмите да произвеждат и част от нишестето, фибрите и подсладителите, които засега трябва да се добавят отделно.

Проучването е финансирано от NASA Deep Space Food Challenge и американската National Science Foundation.

Източник: БТА

Заглавие: Хърватия затяга контрола и санкциите срещу незаконното третиране на отпадъци

Линк: <https://www.bta.bg/bg/news/world/news/1203966-harvatiya-zatyaga-kontrola-i-sanktsiite-sreshtu-nezakonnoto-tretirane-na-otpadat>

Текст: Хърватското правителство внесе в парламента промени в Закона за управление на отпадъците, с които се засилват механизмите за предотвратяване, контрол и санкциониране на незаконното третиране на отпадъци, съобщи ХИНА.

Целта е да се осигури по-добра проследимост на движението на отпадъците, по-ефективно премахване на незаконните сметища и възможност за установяване на отговорността на всеки етап, отбелязва агенцията. Предвижда се разходите за почистване на незаконно изхвърлени отпадъци да бъдат поети от замърсителите, а не от гражданите и местните власти.

Премиерът на Хърватия Андрей Пленкович заяви, че законопроекта е бил подготвен още преди проблемът с незаконно депонираните отпадъци в Госпич да привлече общественото внимание и е преминал обществено обсъждане през 2025 и 2026 г.

Сред основните мерки са постоянно видеонаблюдение на входовете на съоръженията за управление на отпадъци, като записите ще се съхраняват 30 дни, както и задължително GPS проследяване на превозните средства, превозващи отпадъци, с пазене на данните най-малко две години. Обектите ще подлежат на проверки поне веднъж годишно при неопасни и два пъти годишно при опасни отпадъци. Властите ще получат и правомощия временно да задържат пратки с отпадъци, превозни средства или оборудване при съмнения за нарушения.

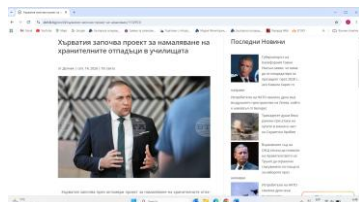
Предвижда се публичен регистър на лицата, на които е забранено да управляват отпадъци, включително ръководители и други отговорни лица. Финансовите гаранции ще бъдат преразглеждани най-малко веднъж годишно, а върху имуществото на замърсителите може да бъде налагана законова тежест до размера на разходите за почистване.

Промените предвиждат по-високи глоби, включително при нарушения, свързани с видеонаблюдението, GPS проследяването, незаконния превоз на отпадъци и неспазването на разрешителните. Общините ще бъдат задължени и ежегодно да организират почистване на незаконно изхвърлени отпадъци.

Източник: Делник

Заглавие: Хърватия започва проект за намаляване на хранителните отпадъци в училищата

Линк: <https://delnik.bg/world/%D1%85%D1%8A%D1%80%D0%B2%D0%B0%D1%82%D0%B8%D1%8F-%D0%B7%D0%B0%D0%BF%D0%BE%D1%87%D0%B2%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D1%82-%D0%B7%D0%B0-%D0%BD%D0%B0%D0%BC%D0%B0%D0%BB%D1%8F%D0%B2%D0%B0%D0%BD/1132953/>

Текст: Хърватия започва през октомври проект за намаляване на хранителните отпадъци в училищата, който първоначално ще обхване три основни училища в Загреб, Дарувар и Опатия, съобщи хърватската национална телевизия ХРТ.

Вицепремиерът и министър на земеделието, горите и рибарството на Хърватия Давид Влайчич подписа договорите с училищата „Титуш Брезовачки“, „Владимир Назор“ и „Рикард Каталинич Йеретов“. В училищните кухни ще бъдат въведени мерки за ограничаване на хранителните отпадъци, а учениците ще получат образователни материали за предотвратяването им.

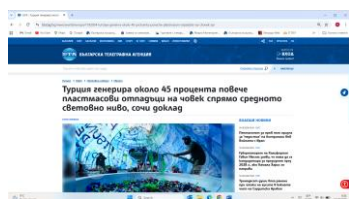
В Хърватия годишно се изхвърлят 482 хил. тона храна, или средно 125 килограма на човек, като 54 процента от отпадъците се генерират в бизнеса, а 46 процента – в домакинствата, посочи Влайчич, цитиран от ХРТ.

Досега са инвестирани 3,2 млн. евро в системата за даряване на храна и са създадени девет хранителни банки в девет области, посочи още той. Предвижда се още 400 хил. евро за инфраструктура на хранителни банки в области, в които такава система все още няма. С промени в Закона за земеделието ще бъде допълнително регламентирана системата за предотвратяване на хранителните отпадъци и даряване на излишната храна.

Източник: БТА

Заглавие: Турция генерира около 45 процента повече пластмасови отпадъци на човек спрямо средното световно ниво, сочи доклад

Линк: <https://www.bta.bg/bg/news/world/europe/1182054-turtsiya-generira-okolo-45-protenta-poveche-plastmasovi-otpadatsi-na-chovek-spr>

Текст: Турция генерира около 45 процента повече пластмасови отпадъци на човек спрямо средното световно ниво, съобщава турското издание "Търкиш минит", позовавайки се на доклад на фондацията „Нулеви отпадъци“.

В доклада на фондацията се цитират данни на Организацията за икономическо развитие и сътрудничество (ОИСР), според които през 2020 г. Турция е генерирала 48 килограма пластмасов отпадък на човек. Средното за света ниво е от 33,1 килограма.

При представянето на доклада на пресконференция в Истанбул във вторник президентът на фондацията Самед Агърбаш отбеляза, че световното потребление на пластмаса почти се е удвоило – от 234 милиона метрични тона през 2000 г. до 460 милиона тона през 2019 г. През същия период годишният обем на пластмасовите отпадъци е нараснал от 156 милиона на 353 милиона тона, като едва около 9 процента от тях са били рециклирани.

"Стартирахме мащабна кампания за намаляване на употребата на пластмаса", заяви Агърбаш, като добави, че фондацията планира да разшири инициативата във всички 81 провинции на страната, преди да я пренесе в чужбина.

Фондацията ще организира работна среща, на която ще се разискват въпроси, свързани с пластмасовите отпадъци. Срещата ще се състои в Истанбул на 31 август и 1 септември с участието на държавни институции, университети, неправителствени организации и експерти по околната среда. Планира се изготвянето на национален план за действие по отношение на пластмасите, включващ цели за следващите пет, десет, петнадесет и 30 години.

Екологични организации, сред които и „Грийнпийс“ (Greenpeace) предупреждават, че в Турция се внасят пластмасови отпадъци от ЕС като чат от тях са изхвърляни и изгаряни незаконно в страната, което поражда опасения относно замърсяването и управлението на отпадъците.

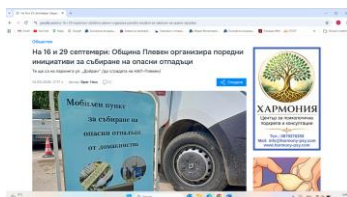
Турция стана основна дестинация за изнасяне на пластмасови отпадъци от Европейския съюз, след като през 2018 г. Китай ограничи вноса на повечето видове пластмасови отпадъци.

Източник: Посоки

Заглавие: На 16 и 29 септември: Община Плевен организира поредни инициативи за събиране на опасни отпадъци

Те ще са на паркинга ул. „Дойран“ /до сградата на НАП-Плевен/

Линк: <https://www.posoki.com/na-16-i-29-septemvri-obshtina-pleven-organizira-poredni-iniciativi-za-sabirane-na-opasni-otpadaci>

Текст: Община Плевен организира поредни инициативи за събиране на опасни битови отпадъци чрез мобилен събирателен пункт. През м. септември кампаниите са две - на 16 септември 2026 г. /сряда/ и на 29 септември 2026 г. /вторник/, от 09.00 до 15.00 часа на паркинга ул. „Дойран“ /до сградата на НАП-Плевен/.

Опасните отпадъци, генерирани в бита, които подлежат на безвъзмездно предаване от страна на гражданите, са:

- лекарства с изтекъл срок на годност;
- отпадъци от спирачни и антифризни течности, абсорбенти, филтърни материали;
- живачни термометри; живак и живакосъдържащи уреди и материали;
- пестициди и др. препарати за борба с вредители, киселини, основи и фотографски химични вещества, перилни и почистващи препарати, съдържащи опасни вещества, дезинфектанти;
- негодни батерии и акумулатори;
- бои, политури и лакове, разреждатели за боя, терпентин, лепила, мастила;
- замърсени опаковки от горепосочените продукти.

Неправилното съхранение на опасните отпадъци, изброени по-горе, тяхното нерегламентираното изхвърляне или опитите за самоволно обезвреждане могат да доведат до сериозна вреда на околната среда и човешкото здраве.

Няма да се приемат опасни отпадъци, образувани от аптеки, училищни и други лаборатории, земеделски кооперации и фирми.

Кампанията се организира съгласно сключен с Община Левски договор за междуобщинско сътрудничество.